

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Ndob/36/2025
Identifikačné číslo spisu:	6125253751
Dátum vydania rozhodnutia:	17.12.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hullová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6125253751.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hullovej a členiek senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v spore žalobkyne Náhradné vozidlo, s.r.o., so sídlom Tolstého 1201/20, 010 01 Žilina, IČO: 50 496 166, zastúpenej advokátskou kanceláriou ADVOKÁTI Müller & Dikoš, s.r.o., so sídlom Tolstého 1201/20, 010 01 Žilina, IČO: 36 864 455, proti žalovanej KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, o zaplatenie 500 eur s príslušenstvom, o nesúhlase Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m na prejednanie a rozhodnutie sporu j e Okresný súd Martin.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica listom z 25. apríla 2025 postúpil vec podľa § 10 ods. 3, resp. § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o upomínacom konaní“) Mestskému súdu Bratislava III ako súdu príslušnému na jej prejednanie. Mestský súd Bratislava III s postúpením sporu nesúhlasil a spis predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o kauzálnej príslušnosti podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Svoj nesúhlas odôvodnil tým, že skutkový stav danej veci zodpovedá skutkovému stavu prejednávanému v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1VCdo/2/2024. Poukázal na to, že žalobkyňa sa domáha plnenia vyplývajúceho zo zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon č. 381/2001 Z. z.“), pričom sa jedná o inú ujmu podľa § 15 ods. 1 druhá veta zákona č. 381/2001 Z. z. Ide teda o občianskoprávny spor o náhradu škody podľa § 427 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Občiansky zákonník“ alebo „OZ“), ktorý je v tomto prípade lex generalis vo vzťahu k zákonu č. 381/2001 Z. z. ako lex specialis. Mestský súd Bratislava III preto nie je na konanie kauzálne príslušným súdom podľa § 22 CSP a nie je ani miestne príslušný, keďže žalovaná v návrhu na pokračovanie v konaní výslovne uviedla, že navrhuje vec postúpiť na Okresný súd Martin, v ktorého obvode sa stala škodová udalosť [§ 19 písm. b) CSP].

2. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší súd SR“) ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Mestskému súdu Bratislava III (§ 43 ods. 2 CSP) po preskúmaní veci dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu je dôvodný.

3. Podľa § 11 ods. 1 zákona o upomínacom konaní, proti platobnému rozkazu môže žalovaný podať odpor, ktorý musí byť vecne odôvodnený. Podaním odporu sa platobný rozkaz zrušuje; to neplatí, ak bol odpor odmietnutý. Podaný odpor nemožno vziať späť.

4. Podľa § 14 ods. 1 zákona o upomínacom konaní, odpor, ktorý súd neodmietol, odošle žalobcovi bez zbytočného odkladu spolu s výzvou, aby sa k nemu v lehote 15 dní vyjadril a aby v tej istej lehote navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa Civilného sporového poriadku.

5. Podľa § 14 ods. 3 zákona o upomínacom konaní, ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a strany o tom upovedomí. Ak príslušným na jej prejednanie je súd podľa § 2, súd strany upovedomí o pokračovaní v konaní.

6. Podľa § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

7. Podľa § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednávania sporu.

8. Podľa § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

9. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súde viazané.

10. Podľa § 12 ods. 1 a 2 CSP, na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak. Ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie v prvej inštancii je pre obvod Mestského súdu Bratislava IV miestne príslušný Mestský súd Bratislava IV.

11. Podľa § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

12. Podľa § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

13. Z návrhu na vydanie platobného rozkazu vyplýva, že žalobkyňa postúpením pohľadávky od poškodenej obchodnej spoločnosti Angela Trans s.r.o., so sídlom Sabinovská 61, 080 01 Prešov, IČO: 52 433 692 (na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo 16. júla 2024) nadobudla pohľadávku vzniknutú titulom škody spôsobenej na motorovom vozidle, ktorého držiteľom bola poškodená, a to prevádzkou (iného) motorového vozidla, na ktoré bolo uzatvorené povinné zmluvné poistenie u žalovanej poisťovne. Žalobkyňa za účelom uplatnenia tejto pohľadávky podala dňa 13. marca 2025 návrh na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní.

14. Okresný súd Banská Bystrica ako súd kauzálny príslušný na upomínacie konanie (§ 2 zákona o upomínacom konaní) vydal dňa 17. marca 2025 platobný rozkaz sp. zn. 35Up/210/2025, ktorým žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni do 15 dní odo dňa doručenia tohto platobného rozkazu istinu 500 eur s úrokom z omeškania 9,25 % ročne zo sumy 500 eur od 12. augusta 2024 do zaplatenia, alebo aby v tej istej lehote podala odpor. Ďalším výrokom bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni (prostredníctvom jej právnej zástupkyne) náhradu trov konania vo výške 147,26 eura. Po podaní odporu žalovanou, žalobkyňa navrhla pokračovanie v konaní na Okresnom súde Martin, teda na súde príslušnom podľa § 19 písm. b) CSP, dôvodiac miestom vzniku poistnej udalosti, v ktorom mieste má pobočku aj žalovaná a ktoré miesto považovala za vhodnejšie a hospodárnejšie pre priebeh konania. Okresný súd Banská Bystrica však bez bližšieho odôvodnenia vec postúpil Mestskému súdu Bratislava III, o čom upovedomil sporové strany. Mestský súd Bratislava III s postúpením sporu nesúhlasí a tvrdí, že na konanie v predmetnom občianskoprávnom spore je príslušný Okresný súd Martin podľa § 19 písm. b) CSP.

15. Podľa názoru Najvyššieho súdu SR ide v posudzovanom prípade o majetkový spor o náhradu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, a to konkrétne v podobe nákladov vynaložených poškodenou na nájom náhradného motorového vozidla. Mestský súd Bratislava III pritom dôvodne namietá, že nejde o obchodnoprávny spor, ktorá skutočnosť by zakladala jeho kauzálnu príslušnosť na konanie. Pre založenie kauzálny príslušnosti tohto súdu podľa § 22 písm. a) CSP je totiž nevyhnutné, aby bola naplnená kvalitatívna stránka pojmu obchodnoprávny spor, o ktorý ide vtedy, ak ide o spor podľa druhej časti zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „OBZ“), prípadne spor zo záväzkového vzťahu, ktorý možno podľa ustanovení § 261 a § 262 OBZ považovať za obchodný záväzkový vzťah, spravujúci sa ustanoveniami tretej časti OBZ. V predmetnej veci sa o takýto prípad nejedná, keďže nie je naplnený základný predpoklad podľa § 261 ods. 1 OBZ, a to, že ide o záväzkový vzťah medzi podnikateľmi, ak je pri jeho vzniku s prihliadnutím na všetky okolnosti zrejmé, že sa týka ich podnikateľskej činnosti. Pre naplnenie definície obchodnoprávneho sporu nepostačuje, že na strane žalobcu a žalovaného vystupujú obchodné spoločnosti, pretože dôležitá je aj právna povaha nároku, ktorý je uplatňovaný v súdnom konaní.

16. Najvyšší súd SR zdôrazňuje, že charakter právneho vzťahu medzi žalobkyňou a žalovanou je priamo určený vzťahom medzi škodcom a poškodenou, ktorý vzťah je vždy vzťahom občianskoprávnym, vyplývajúcim z ustanovení § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka. Preto aj v predmetnom spore, v ktorom sa plnenia (nároku na náhradu škody) domáha právna nástupkyňa poškodenej voči poisťovateľovi škodcu, ide o nárok rýdzo občianskoprávny. Zásadnou v súdnej veci je skutočnosť, že samotným postúpením pohľadávky sa povaha postúpenej pohľadávky, majúcej výlučne občianskoprávny charakter, nemení. Rozhodujúce je, že strany sporu medzi sebou neuzavreli žiadny zmluvný záväzok, neexistuje medzi nimi priamy zmluvný vzťah. Ich právny vzťah a nároky z neho plynúce sa spravujú zákonom č. 381/2001 Z. z. so subsidiárnou aplikáciou OZ. Priamy nárok poškodeného proti poisťovateľovi vyplýva z § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z., pričom je nerozhodné, či poškodený je podnikateľ alebo fyzická osoba - nepodnikateľ. Aj veľký senát občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR dospel vo svojom uznesení sp. zn. 1VCdo/2/2024 z 12. novembra 2024 k záveru, že obchodnoprávnym sporom nie je spor o náhradu škody medzi poškodeným a povinnou zmluvnou poisťovňou škodcu, vedený medzi takýmito stranami na základe osobitnej úpravy z ustanovenia čl. I § 15 ods. 1 vety druhej zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

17. S prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu, nebolo možné v danom štádiu konania (pri nachádzaní príslušnosti súdu na konanie o spore) dospieť k inému záveru ako k tomu, že sa jedná sa o občianskoprávny spor. Preto ako príslušný súd na prejednanie a rozhodnutie predmetného sporu prichádza do úvahy podľa § 12 ods. 2 v spojení s § 13 a § 15 ods. 1 CSP v prvom rade Mestský súd Bratislava IV.

18. Podľa § 19 písm. b) CSP popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie miestne príslušný aj súd,

v ktorého obvode nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody.

19. Podľa § 2 ods. 16 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 371/2004 Z. z.“), sídlom Okresného súdu Martin je mesto Martin; jeho obvod tvorí územný obvod okresov Martin a Turčianske Teplice.

20. Najvyšší súd SR poukazuje na skutočnosť, že žalobkyňa svoj návrh na pokračovanie v konaní na Okresnom súde Martin podľa § 19 písm. b) CSP podporila aj poukazom na ustanovenie § 39 ods. 2 CSP, podľa ktorého na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inšancie aj z dôvodu vhodnosti. Žalobkyňa v návrhu na vydanie platobného rozkazu uviedla, že k udalosti zakladajúcej právo na náhradu škody (poistná udalosť) došlo „pri Martine“, teda v obvode Okresného súdu Martin. Okresný súd Martin je podľa § 19 písm. b) CSP alternatívne príslušný na konanie popri všeobecnom súde žalovanej (ide o osobitnú miestnu príslušnosť, označovanú aj ako miestna príslušnosť daná na výber). Právo voľby medzi všeobecným súdom žalovaného a súdom uvedeným v § 19 CSP patrí žalobcovi, pričom ak sú splnené podmienky na takýto postup, súd je povinný rešpektovať voľbu žalobcu.

21. Keďže v danom spore o príslušnosť bolo Najvyšším súdom SR zistené, že sa nejedná o obchodnoprávny spor, resp. sa jedná o spor občianskoprávny, je zrejmé, že pri určení súdu príslušného na konanie a rozhodnutie vo veci sa prednostne neaplikuje ustanovenie § 22 CSP, upravujúce kauzálnu príslušnosť súdov v obchodnoprávných sporoch. V danom spore je na konanie príslušný všeobecný súd žalovanej a popri ňom (alternatívne) súd, v ktorého obvode nastala skutočnosť, zakladajúca právo na náhradu škody, pričom právo voľby medzi nimi patrí žalobkyni. Preto za použitia § 19 písm. b) CSP v spojení s § 2 ods. 16 zákona č. 371/2004 Z. z. je príslušným súdom na konanie v spore Okresný súd Martin. Pre aplikáciu § 39 ods. 2 CSP, rovnako smerujúcu k príslušnosti Okresného súdu Martin, už nebol dôvod.

22. Na základe uvedeného dospel Najvyšší súd SR k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný a príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie predmetného sporu je Okresný súd Martin.

23. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.